

VESTI IZ CLEVELANDA O SLOVENSKI NARODNI ČITALNICI

Tisti, ki ljubijo Slovensko Narodno Čitalnico v Clevelandu, vedo zakaj jo ljubijo. Slovenska Narodna Čitalnica ni, in ne bi nikdar smela biti zavetišče strankarstva, kajti ta prostor je svetisti narodove duše. Tu biva duh naših pisateljev in pesnikov, stotere knjige pa hranijo njih besede in misli, ki so kot bliski, kateri nam osvetlujejo preteklost in bodočnost naroda. Lepa slovenska knjiga, gorka slovenska beseda, neprisljena domaćnost, to bi bila kratka označba naše čitalnice. Kdor jo je spoznal in vžljubil, prihajal bo pogosto k temu viru izobražbe in razvedrila, ki do našemu besednemu zakladu, ki je ta zaklad, ker je zapuščina naših dedov, in ni se nam treba sramovati niti pred velikimi narodi. Primerno spoštovanje smo dolžni temu besednemu zakladu, kajti s pomočjo istega smo dobili, če ne vse, vsaj precejšen del naše izobražbe, in tisti je večina tudi danes solnce našega duševnega življenja.

Slovenska Narodna Čitalnica prireja od časa do časa pogost predavanja za svoje člane in tudi za druge rojake, ki se tako reči zanimajo. Zadnje predavanje se je vršilo na 1. marca in je bilo dobro obiskano. Predaval naš znan ameriški pesnik glasbenik Mr. Ivan Zorman, ki je namreč o Prešernu, Cankarju in Zupančiču. Predavatelj je skušal pokazati, kako omenjeni trije geniji obogaćajo naš jezik in nas s svojimi literarnimi in pevskimi umori čisto vpeljali v vrsto velikih kulturnih narodov. Dasi naši majhni in mladi, poznajo naši narodi v prevodih mnogih dela Prešerna, Cankarja in Zupančiča.

Prešeren je bil med slovenske pesnike prva svetla zvezda, ki je obvladal je vse pesniške oblike in je znal združiti klasično dobo s sodobnimi razmerami in slovensko vsebino. Zanimivo je, ker je pel v slovenski nismo imeli nikakega pravega pesniškega jezika, ko so bila vsa mešana, pomembna in je v javnosti povsod gospodovala vseomnemska nemščina. Prešeren pa je rano veroval v boljšo bodočnost svojega zatiranega in zatiranega naroda in izražal to vero v svojih poezijah; izražal je, da mu bodo milejše naše pesmi glasile in da bo naš pot tja, kjer si bo sam našel vero in postavil. Pesnikovo prerokovanje se je deloma izpolnilo, dasi šele več kot pol stoletja po njegovi smrti.

O pisatelju Cankarju je deloval predavatelj, da je bil do pisatelja let velik problem. Večina ga ni razumela in nekateri se danes ne. V domo- mešanem je v slovensko vsebovan. Karakterji v njegovih spisih ne govore same govorice, ampak pisateljeve. Njegovi karakterji so fotografije Cankarjeve duševnosti. Jezik njegov je lep. Njegovi izrazi so navadne označbe, ampak obkroženi pri veliki udeležbi.

Slovinci, oziroma Jugoslovanci v St. Louisu, Mo., in v

IGRE IN KOPLJE NARAVE

Narava ima polno skrivnost in "muh," ki opravičeno zaslužijo, da bi se jim čudili. Navadno pa gremo brezbržno mimo njih, ker smo jim pač navajeni in ker se nam zdi, da drugače pač ne bi moglo biti. Najkrasnejše in najdražje cvetlice so orhideje. In te kraljice cvetličnega sveta rasto divje v gočvirjih, med razpadajočim in gnilim lesom. Ambergis, iz katerega se izdelujejo najbolj dišeči in najdražji parfumi, se dobiva iz želodca morskega kita.

Ako pogledamo snežinko pod povečalnim steklom, videli bomo, da sestoji iz več krasnih ledenih zvezdic. Idrijske čipke so svetovno znane, toda nobena čipkarica ne zna izdelati tako lepih in simetričnih zvezdic, kot jih plete narava iz ledenih iglic v zračnih višavah.

V nekaterih naravnih vročih vrelih včasih švigajo resnični plameni iz vode. Kemičnim potom je mogoče ogenj napraviti s tem, da se različne tekočine skupaj zmešajo.

V podzemskih jamah najdemo kapnike, ki so zelo podobni živalim, drevesom ali drugim predmetom. Masliko je na lastne oči videl čudovito zelenjavo v Postonjski jami. Pa tudi zunaj na prostem včasih izdela narava čudovite igrače. Živim skalam da človeške obraze, oblike živali itd. V znanem "Vrtu bogov" (Garden of Gods) v Coloradu se vidijo kamenite tvorbe, ki spominjajo na različne predmete. Najbolj zanimive so velike kamenite gobe, ki "rastejo" po omenjenem parku. Te ogromne kamenite gobe so tako podobne praviim gobam, da bi jih noben umetnik ne mogel bolj natančno izklesati.

V naravi najdemo cvetlice, katerih cvetje je podobno žuželkam, metuljem in pticem. Neke žuželke tropičnih krajev imajo natančno tak obraz kot neke vrste opica; seveda je ta obrazek mnogo manjši. V južni Evropi in tudi v Sloveniji živi velika zelena kobilica, katere glava je skoro natančno podobna konjski. Gotovo je vsled te podobnosti dobila ime po kobilici.

Jedrec navadnega oreha je čudovito podobno možganom človeka ali višje razvitih opic. Ti orehovi "možgani" se tudi skrivajo v trdi lobanji kot človeški. In čim debelejša je lupina, tem manjša je jedrec. Kdo ve, če ne izhaja iz te podobnosti med človeškimi možgani in orehovim jedrcem izraz "nut," s katerim označujejo Američani oreh in bedaka!

OBISK

V Clevelandu se je začetkom tega tedna mudil odlični jugoslovanski operni pevec Mr. Mate Čulić-Dragnić, katerega božanskemu glasu smo se imeli Clevelandčani priliko diviti lanske leto pri dveh koncertih. Oglasil se je tudi v uredništvu Nove Dobe in povedal, da bo zopet letos nastopil v Slovenskem Narodnem Domu in sicer v nedeljo 20. maja. Še preje pa obišče Jugoslovane v St. Louisu, kjer nastopi 11. marca, in potem v Milwaukee, Wis., kjer bo nastopil 18. marca. V Pittsburghu je nastopil 29. februarja v Masonic Hall, 2. marca pa v Carnegie Hall, obakrat pri veliki udeležbi.

Slovinci, oziroma Jugoslovanci v St. Louisu, Mo., in v

TEDENSKI PREGLED

SENATNI pododsek, ki je preiskoval razmere v okrožjih mehkega premoga v Pennsylvaniji, kjer traja premogarski štrajk že skoro eno leto, se je vrnil v Washington 28. februarja. Pred senatnim odsekom meddržavne trgovine je pododsek že oddal svoje poročilo ustmeno. Zaslišanje pred celotnim odsekom se bodo pričele v dobrem tednu. Eden senatorjev se je izrazil, da so razmere v stavkarskih okrožjih madež na ameriški civilizaciji, in da je nezaslišano, da se dovoli taka zanikrost, revščina in trpljenje. Senatorji so bili tudi zelo ogorčeni zaradi sodnijskih prepovedi in zanižanjem najnavadnejših ustavnih pravic napram stavkarjem. Senator Wheeler iz Montane je dejal, da tako postopanje vodi anarhijo. Senator Gooding iz Idaho sodi, da potrebuje premogovna industrija vladne regulacije in da mora kongres takoj podvzeti resne korake v zadevi te stavke, sicer se bo industrijski boj raznesel po vsej deželi in prizadel vse industrije.

PREMOGARSKA stavka v Coloradu, katero je vodila I. W. W. organizacija in ki se je pričela 18. oktobra 1927, je prenehala 19. februarja 1928. Tega dne so namreč stavkarji odglasovali, da gredo nazaj delat. Državna industrijska komisija, ki je pričela s preiskavo že 19. dec. 1927 se zdaj ni podala svojega poročila in odloka. Poroča se, da so bile plače premogarjev zdaj zvišane za en dolar do \$1.27 dnevno. Premogorovi pa zelo slabobratujejo, delo je skoro nemogoče dobiti in skoro polovica štrajkarjev je nezaposlena. To naj rojaki vpoštevajo in naj za enkrat ne hodijo iskati dela v coloradske premogove rove.

PLACEVANJE dohodninskega davka je v polnem teku, kajti prvi obrok mora biti plačan do 15. marca. Samske osebe, ki imajo \$1500 čistega letnega dohodka in oženjeni s \$3500 letnih dohodkov, morajo izpolniti listine, tikajoče se dohodninskega davka. Vsaka oseba, ki ima surovih dohodkov \$5000, mora istotako izpolniti tozadevne listine. S tem seveda ni rečeno, da morajo plačati davek, ker se dovoli od skupnih dohodkov odšteti različne izdatke. Tako se za vzdrževanje vsakega otroka do 18. leta dovoli \$400 davka prosto. Isto velja za vzdrževanje odraslih oseb, ki se ne morejo same preživljati. Računa se, da bo izpolnilo listine, tikajoče se dohodninskega davka približno 4.500.000 oseb. Dohodninski davek pa bo plačalo kakih 2.500.000 oseb in 250.000 korporacij. Prvi obrok dohodninskega davka bo prinesel zvezni vladi okoli 480 milijonov dolarjev. Celotnega dohodninskega davka se v letošnjem letu pričakuje okoli dva tisoč milijonov dolarjev. O, Amerika je bogata, le škoda, da je to bogastvo tako čudno razdeljeno.

Milwaukee, Wis., naj ne zamudi izrednega užitka, ki jim ga bo nudil Mate Čulić koncert. Mi Clevelandčani se bomo pa tudi nabrusili za njegov poset v maju.

Jugoslovanska Kat. Jednota, ki je dobra za vas, je dobra tudi za vaše prijatelje.

V JADRNICI OKOLI SVETA

Kakor plod najbujnejše domišljije se čita opis potovanja okoli sveta v mali jadrnici, ki ga prinaša ugledni ameriški mesečnik The National Geographic Magazine v letošnji februarjski številki. To potovanje je brez vseh večjih nezdov in v malo manj kot štirih letih napravil kapitan Harry Pidgeon. Opis tega potovanja je obširen, opremljen s krasnimi slikami in prepleten s pisanimi doživljaji, zato ga je mogoče na tem mestu navesti le v kratkih izčrpih.

Harry Pidgeon je bil rojen v državi Iowa in je prvič videl morje s californijske obale, ko je bil osemnajst let star. V Californiji je delal nekaj časa na nekem rečcu. Od tam se je podal v Alasko, kjer se je naučil zagati deske iz dreves in izdelovati male jadrnice za vožnjo po rekah in jezerih. Vrnivši se v Californijo se je Pidgeon nekaj časa ukvarjal s fotografiranjem ogromnih dreves v Sierra gorovju.

Mlademu in drznemu možu pa se je zahotelo razburljivih doživljava in sklenil je, da si sam zgradi jadrnico, s katero se poda na odprto morje. Po lastnem načrtu je torej v pristanišču v Los Angelesu skoro lastnorčno izdelal malo jadrnico, katero je krestil na ime "Islander." Delo je trajalo več mesecev, kajti jadrnica je morala biti močna, da se bo mogla upirati valom odprtega morja. Končno je bila gotova in splavljena v morje. Izdelana je bila iz močnega lesa in na robovih okrepjena z jeklom. Dolga je bila 34 čevljev, široka malo malo manj kot 11 čevljev in je prazna odlinila pet čevljev vode. V notranjosti je bila kabina 12 čevljev dolga, opremljena s dvema posteljama, raznimi predali in pečjo, ki se je kurila z lesom. Na razpolago je bilo tudi par kompasov in drugih mornarskih instrumentov, dalje mornarske mape, z označbami otokov in drugimi podatki, ki služijo mornarju. V jasnih dneh pa se je za določitev smeri kapitan zanašal največ na sonce.

V jadrnici je bilo dovolj prostora za jestvine, ki bi zadostovale za več mesecev. V teh štrambah je bil spravljen fižol, grah, rjavi riž, posušeno sadje, sladkor, slanina, salato olje, škatle konzerviranih rib, mleka, paradižnikov, breskev in fig. Mesto moke je bilo v štrambah zrnje pšenice in koruze, katero je kapitan mlet v malem kavinem mlinčku, kadar je potreboval moko. Posoda za sladko vodo je držala 100 galon, kar je zadostovalo za 200 dni.

Kapitan Pidgeon se je z novozgrajeno jadrnico najprej podal iz Los Angelesa na Havaj. Na potu tja in nazaj si je nabral mnogih izkušenj, ki so mu na poznejših potovanjih dobro služile.

Dne 18. septembra 1921 se je kapitan Harry Pidgeon podal s svojo jadrnico na pot okoli sveta. Potoval je popolnoma sam, torej je predstavljaj kapitana, krmarja in vso posadko. Odplul je ob ugodnem vetru preko Pacifika, proti otokom Južnega morja. Ustavil se je na otočju Marquesas, Tahiti, Samoa, Fidži, New Hebrides in številnih drugih otoških skupinah. Od tam je med Novo Gvinejo in Avstralijo odplul v Indijo.

ZDRAVNIŠKI NASVETI

(Piše dr. Jos. V. Grahek, vrhovni zdravnik J. S. K. J.)

Krvni pritisk.

Šele v zadnjih letih so se za ta pojav začeli zanimati zdravniki in družbe, ki se bavijo z življenjskim zavarovanjem. Krvni pritisk, bodisi previsok ali prenizek, pomaga k pravi diagnozi, in pogostokrat predstavlja svarilo, česa je mogoče pričakovati v bližnji bodočnosti. Krvni pritisk je tisti pritisk na kri, ki se javlja v notranjosti žil. Kadar se srce skrči, je krvni pritisk visok ali najvišji, kadar se srce razširi, je krvni pritisk nižji. Zato lahko sodimo moč srca po opazovanju krvnega pritiska.

Po proučevanju tisočih slučajev krvnega pritiska se je sestavila neka lestvica. Potem te se je pronašlo, da kjer je krvni pritisk višji kot bi moral biti glasom lestvice, more to imeti gotove posledice, in če je nižji, kot bi moral biti normalno, more to imeti zopet drugačne posledice. Krvni pritisk more predstavljati tudi svarilo, kaj se lahko zgodi, če se ta srčna nenormalnost ne popravi.

Sledeče kolone kažejo, prvič (A) najnižji v utripanju žile izraženi krvni pritisk za navadno starost; v koloni (B) normalni krvni pritisk; v tretji koloni (C) najvišji v utripanju izraženi krvni pritisk; v četrti koloni (D) krvni pritisk, ki je nevaren, ako je trajen.

Starost	A	B	C	D
15-20	105	120	132	150
21-25	108	123	135	153
26-30	109	124	136	154
31-35	110	125	137	155
36-40	112	127	139	157
41-45	114	129	141	159
46-50	116	131	143	161
51-55	117	132	144	162
56-60	120	135	147	—
61-65	121	136	148	—

Najvažnejši vzroki visokega krvnega pritiska so: preveliki duševni ali fizični napori, preveč jedi, razuzdanost in preveč tobaka ali alkohola. Po takih vzrokih povzročeni visok krvni pritisk je navadno začasen in se ga more spraviti na normalno stanje z odpravo vzrokov.

Otrditev žil je zelo navaden vzrok visokega krvnega pritiska.

Gotove bolezni srca in ledvic tudi povzročajo visok krvni pritisk.

Otrditev žil je nevarno stanje, ker se zamore razviti v škero napako, ledvično bolezen ali mrtvoud.

Takozvana Brightova bolezen (Bright Disease), ki je enačin ledvičnih nepravil, lahko povzroči otrditev žil, lahko pa tudi otrditev žil povzroči Brightovo bolezen.

Zlata cesta.

V Coloradu so nedavno tlakovali cesto s konkretom, v katero so mešali pesek, navožen iz zlatih rudnikov. V tem pesku se sicer nahaja gotova količina zlata, vendar ne toliko, da bi se pridobivanje izplačalo. Izračunali pa so, da je na vsakih pet milj novotlakovane ceste za \$20.000 zlata v pesku.

SVEŽA GOMILA

Iz Canonsburga se poroča, da je našemu agilnemu tajniku društva Bratska Sloga, št. 149 J. S. K. Jednote, sobratu Martinu Žagarju plućnica pobrala edinega sinčka v starosti sedmih mesecev. Prizadeti družini iskreno sožalje!

GLASOVI Z RODNE GRUDE

Ljubljana še daleč ni milijonsko mesto in o visoko razviti industriji se tam še ne more govoriti. Kljub temu pa je videti med proletarskimi sloji mnogo socialne bede, posebno ob robu mesta. Tako poroča neki ljubljanski dnevnik o revnih ženah in vključenih starcih, ki ob mrzlih zimskih dneh nabirajo gorke premoga na velikem smetišču, ki se nahaja zadaj za kurilnico glavnega kolodvora, kamor odkladajo že več let tleči premogovi pepel ali premogove gorke. Tleči pepel razkopavajo ti reveži z malimi kopljicami in ga nabirajo v vreče, da imajo s čim zakuriti svoja borna stanovanja. Pri tem vdihavajo duševne pline, ki se razvijajo iz tlečih premogovih ogorkov.

Tem nabiralcem premoga se v mrzlih dneh pridružijo še mnogoštevilni nesrečniki, ki iščejo tam na tlečem pepelu vsaj tople kotičke. Izkopljejo si v njem jama in se vanjo vsedejo. Tako prebijejo celo dopoldne in tudi popoldne. Samo glad jih prisili, da zapuste svoje "peči" in gredo v mesto iskati po gostilnah kakih ostankov jedi.

Ko nastane noč, pričenjajo prihajati na smetišče temne postave, zavite v razne krpe in si poiščejo na tlečem pepelu primerno gorak prostorček. Nekateri prinesejo seboj kako desko, da jim ni prevroče, ker včasih je nevarnost, da jim zgori obleka. Drugi se na nekoliko ohlajenih mestih zarijejo kar v pepel in tako prespe mrzle zimske noči. Nedavno si je neki brezposelni dninar močno ožgal roko, ko je zaspal v tope pepelu in v spanju položil roko na prevroče mesto. Iskati je moral pomoči v bolnišnici.

Mnogi brezposelni prenočujejo tudi po hlevih, kjer imajo znanstvo s hlapi in hlevarji. Te tovariši zavajajo. Hlapci so pa tudi tako previdni, da ne vzamejo vsakega pod streho.

Dolg sprevid brezposelnih se tudi vsak večer pomika v Mestni log, kjer imajo v raznih šupah odtrgane deske, skozi katere zlezajo notri na seno. Tam vlada čisto prava idila. Pomešani so moški in ženske.

Navedeno je kratek izrsek obširnega poročila, priobčenega v nekem ljubljanskem dnevniku, o bedi in brezposelnosti v glavnem mestu Slovenije. Iz tega je razvidno, da beda in brezposelnost ni omejena samo na velika mesta in na dežele z visoko razvito industrijo.

Iz Nove Stifte v Savinjski dolini poročajo o nesreči, ki se je pripetila ob priliki svatbe nekega tamkajšnjega posestnika. Sin posestnika Anton Enzi, ki je bil izbran za starešino, je pripravljaj svojo pištolo, s katero je nameraval streljati pri svatbi. Pištola je eksplodirala in naboj je Enziju prodrl v glavo. Enzi je podlegel težki poškodbi.

Slovenske knjige sežigajo na Krasu. Na ljudskih solah je ostalo polno slovenskih knjig. Italijanski učitelji jih odstranjujejo. V Skopnem na Krasu je italijanska učiteljica sežgala vse slovenske knjige, ki jih je našla v šolski knjižnici. Rav-nala se je po vzgledu, ki ga je dal pred par leti v Cerovljah katehet Monti.

VSAK PO SVOJE

Madama Rubinstein v Chicagu prerokuje, da čez trideset let ne bo nobene grde ženske več na svetu. Kam jih bodo poslali, to je madama pozabila povedati, in končno ni zelo važno. Važnejše je, če nam bodo po tridesetih letih še oči dobro služile.

Izmed prohibicijskih agentov, ki so se nahajali v zvezni službi, jih je zelo zmerno inteligentno izkušnjo prestalo le 25 procentov. Iz tega se vidi v kakšni časti imajo službo prohibicijskih špicelnov v resnici inteligentni ljudje.

Zvezni departament, v katerega področje spada vsiljevanje prohibicije, naznanja, da bo po vsej deželi razposlal špijone, ki bodo nadzirali delo prohibicijskih agentov. Za temi špijoni bo potreba nemara poslati nadšpijone, za njimi še bolj zvišene nadšpijone in tako naprej, dokler ne bo zmanjkalo titelnov, pijače, denarja in ljudske potrepljivosti.

Nedavno sem čital o mestu Rock Springs, Wyoming, v katerem biva tudi mnogo Slovencev, posebno iz Poljanske doline, sledeče: "Town has 43 races, but no Contagion." To bi se pristo poslovenjeno glasil, da je v Rockspringsu 43 različnih narodnosti, toda nobene nalezljive bolezni. Še tiste-ga bi bilo treba! Sicer se pa tudi od nalezljivih bolezni ne more zahtevati, da bi znale toliko jezikov.

V mestu Santa Cruz, Cal., je neka Narcissa Arais, ki se je pred osemdesetimi leti priselila iz Mehike, doživela 120 let. Pa trdijo nekateri, da prebivalci južnih krajev prehitro žive in prezgodaj dozore.

O našem prvem predsedniku George Washingtonu se trdi, da se ni nikdar zlagal. To je verjetno, ker v njegovih časih še ni bilo podpornih organizacij, zavarovalnih družb, dohodninskega davka in prohibicije.

Casopisi poročajo, da se je v Tokiju poročila hčerka japonskega poslanika v Washingtonu in da je pri tisti priliki nosila svilene hlače. Če se je kaj navzela ameriškega duha, bo jih nedvomno hotela nositi tudi po poroki.

Znano je, da se v Ameriki vršijo vsako leto tekme krasotice in da se zmagovalke imenujejo po domovinskem mestu ali deželi. Tako smo imeli na primer Miss Miami, Miss Chicago, Miss Cleveland, Miss New York, Miss California itd. Kot sem čital v ljubljanskih listih se je ta bolezen zanesla tudi v Jugoslavijo. Tako so v Zagorju imenovali najlepšo deklico Miss Zagorje, v Novem mestu so zmagovalko v tekmi domačih krasotic imenovali Miss Novo Mesto itd. Radoveden sem, kako bodo imenovali zmagovalke v tekmah krasotic v krajih, ki nosijo imena kot Spodnja Hudinja, Razdrto, Zabajas, Britof, Pasja dolina, Suha reber, Mokronog, Bučka, Lukovica, Mirna peč, Kropa, Sv. Urh, Polhov gradec, Črni vrh, Mišji dol itd.

Francoski maršal Joffre, kateremu se ima Francija v pre-

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista: 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume IV. 83 NO. 10.

IZPREMEMBE IN IZBOLJŠAVE

Vse na svetu je podvrženo izpremembam in nobeno delo človeka, noben izum ni tako dovršen, da bi bila nadaljna izboljšanja izključena. Celotno vesoljstvo se vrše izpremembe, kot nam pripovedujejo zvezdoglebi. Pojavi se novo svetovno telo, kakšen svet v vsemirju zadene neznana katastrofa, da zažari v nenavadni svetlobi, na našo zemlja padajo meteori, o katerih trde znanstveniki, da so deli razbitih svetov itd. Planet, na katerem živimo, je tudi podvržen najrazličnejšim izpremembam. Marsikje je suha zemlja, kjer je bilo pred stoletji ali milijoni let morje, drugod so se kontinenti pogrezili v morje. Bili so časi, ko je sedanje polarnje, z večnim ledom pokrite kraje dičilo bujno tropično rastlinstvo, in bili so časi, ko je huda zima s snegom in ledom segala daleč na jug. Vse to in še mnogo drugega čitajo znanstveniki v zemeljskih tvorbah in izkopninah. Celotno v teh par tisočletjih, o katerih imamo nekaj pisane zgodovine, nam ista beleži mnoge izpremembe v vremenu in drugih klimatičnih razmerah. Izpremembe nam prinašajo seveda tudi posamezni letni časi, meseci in dnevi.

Dalje, kako pisana je zgodovina človeštva, že tista, ki nam je vsaj deloma znana. Vstajali so narodi, gradili civilizacijo in mogočne države, pa so zopet propadli in na njih mesta so stopili drugi. V Centralni in Južni Ameriki na primer je pred tisočletji cvetela precej visoka civilizacija, danes pa razvaline ponosnih mest in templjev zaraščajo tropične džungle. Pred petsto leti so krajem, kjer so danes Zedinjene države, gospodovali Indijanci, vozili se v primitivnih čolnih po rekah, ob katerih danes hrume najrazličnejše industrije in lovili bivolce po prostranih prerijah, kjer se danes širijo milijonska mesta. In tako bi se lahko napisale debele knjige o neštevilnih izpremembah, ki so se vršile v preteklosti, ki se vršijo sedaj in se bodo nedvomno tudi v bodoče. Nič ni stalnega niti v vesoljstvu, niti na našem malem planetu.

Vedno in na vseh poljih se vršijo tudi izboljšave. Že narava sama je vedno zaposlena z izboljševanjem. Bitja, tako v živalskem kot v rastlinskem svetu, katera se ne morejo prilagoditi razmeram, narava sama odstrani in jih nadomesti z drugimi. Kar je bolnega, gnijočega in slabega, mora propasti in napraviti prostor boljšemu in zdravemu.

Ako pogledamo ves ustroj naše takozvane civilizacije, opazili bomo tisočere izpremembe in izboljšave v teku desetletij, let, mesecev in dni. Kakšna izboljšava je med lojevo svečo in petrolejsko svetilko in električno žarnico! Kolika izboljšava leži med poštnim vozom pa med današnjimi vlaki, aeroplani, telegrafom in brezžičnim brzojavom! Stanovanja, transportacija in medsebojna občevalna sredstva nam nudijo danes neprimerno več ugodnosti kot pred desetletji. Stari način življenja, obdelovanja zemlje, trgovine in tisočih drugih življenjskih aktivnosti se mora prilagoditi novim razmeram. Kar neče ali ne more z duhom časa, mora zaostati in propasti. Napredovati more le tisto, kar se ne upira trdovratno pametnim modernim izpremembam. Nesmiselno bi bilo sicer zavreči vse, kar je starega, dokler nimamo kaj boljšega v nadomestilo, a prav tako nesmiselno je upirati se vsem novostim samo iz vzroka, ker je bilo nekdanje dobro tako, kakor je. Novi časi stavijo nam v mnogih ozirih nove zahteve, katerim moramo ugoditi, če hočemo uspevati.

Zdaj je čas za razpravo o izboljšanju pravil J. S. K. Jednote. Iz sugestij članov, ki so raztreseni širje po velike dežele, bo bodoča konvencija skušala izbrati in uveljaviti tiste izboljšave, ki jih zahtevajo razmere in duh časa. Prav velikih izprememb najbrže ne bo, ker je organizacija v splošnem na dobrem stališču, toda nekatere točke pravil bo nedvomno treba izboljšati. Katere točke in kako jih bo treba izboljšati, to bo delo prihodnje konvencije. Zato so na mestu in dobrodošli zdaj nasveti vseh tistih, ki jim je pri srcu obstoj in napredek J. S. K. Jednote. Mi se ne smemo zadovoljiti s tem, da je organizacija dobra, ampak delati moramo nato, da bo najboljša!

V POMOČ STAVKARJEM

Velika stavka premogarjev v državah Pennsylvania, Ohio in West Virginia traja že skoro leto dni. Koliko časa bo še trajala, ne more za enkrat nihče povedati. Bodočnost je negotova. Gotovo pa je, da je večina stavkarjev v potrebi in da je med temi tudi precejšno število naših rojakov in sobratov. Naša dolžnost kot rojakov, sobratov in sotrpinov je, da jim po možnosti pomagamo. Mnoga društva so se že odzvala s prostovoljnimi kolektami, s prispevki iz lastnih blagajn ali z dobicem v to namen prirejenih vesellic. Čast jim zato, v plačilo pa naj bo darovalcem zavest, da so s svojimi prispevki pomagali obdržati v J. S. K. Jednoti sobrate, ki se borijo za delavske in človeške pravice.

Ni lahko zbirati prispevke v teh časih, ko je mnogo brezposelnosti tudi v krajih, kjer ni stavka, zato zaslužijo toliko večje priznanje tisti, ki skušajo tožadno storiti toliko, kolikor je v danih razmerah mogoče. Pomnite bratje in sestre, ki niste prizadeti po stavki in brezposelnosti, da premogarski stavk se traja in da so naši sobratje potrebni pomoči. Vsi prispevki naj se pošiljajo na glavni urad J. S. K. Jednote.

IZ URADA GL. TAJNIKA VII. IZKAZ DAROV ZA STRAJKARJE

Društvo sv. Alojzija, št. 6, Lorain, Ohio	\$25.00
Društvo Rožmarin št. 143 Slickville, Pa.	10.00
Društvo sv. Jerneja št. 81, Aurora, Ill.	10.00
Društvo sv. Alojzija št. 31, Braddock, Pa.	44.44
Društvo sv. Barbare št. 47, Aspen, Colo.	10.00
Društvo sv. Jožefa, št. 12; sv. Štefana št. 26 in dr. Marije Vnebovzete št. 182, Pittsburgh, Pa., prebitek od skupne veselice	500.00
Društvo sv. Franciška št. 122, Homer City, Pa.	25.00
Društvo sv. Mihaela Arhangela št. 27, Diamondville, Wyo.	50.00
Člani društva sv. Štefana št. 26: Alex Kovačič, \$2.00; Anton Tomsich \$1.25; Frank Eržen, \$1.00 in Louis Ogrizek 50c. Skupno	4.75
Člani društva sv. Srca Jezusovega št. 159: Johnček \$1.00; John Jaklovich \$1.00; Mihael Fraccol \$1.00 in John Jaklovich II. 50c. Skupaj	3.25
Društvo sv. Jožefa št. 20, Gilbert, Minn.	10.00
Društvo sv. Alojzija št. 36, Conemaugh, Pa.	50.00
Skupaj	\$742.44
Poprej izkazano	711.55
Skup. do sed. prej.	\$1,453.99

Z bratskim pozdravom
Joseph Pishler, gl. tajnik.

POPRAVEK

V izkazu št. 5, darov za štrajkarje se je glasilo: "Društvo sv. Ane št. 133, Rock Springs, Wyoming \$20.00". Glasiti bi se moralo: "Društvo sv. Ane št. 134, Rock Springs, Wyoming".

PROŠNJA!

Da nam bo mogoče proste darove kolikor mogoče enakomerno razdeliti, si usojam prositi odbornike krajevnih društev, da v vsakem slučaju sporoče, koliko članov je pri njihovem društvu vsled štrajka prizadetih.

Prošnje za izredno pomoč imajo biti podpisane po predsedniku, tajniku in blagajniku društva ter opremljene s pečatom društva.

Joseph Pishler, gl. tajnik.

VESTI IZ CLEVELANDA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

naroda, skozi katero so se vlekli kot zlata nit iz davne naše zgodovine do današnjih dni. Cankar je bil plodovit pisatelj in je obogatil naše slovo z deli, katerih mnoga so prevedena v jezike velikih narodov. Marsikaj je pisal v duhu sarkazma in ironije. Včasih je neumljeno bičal takozvane narodne delavce, ki so delali za svoje žepe, bičal je hlapčevstvo, hinavščino, nevošljivost in mnoge druge napake naroda, katerega je ljubil. Govoril je najrajši v primerah. Lep je njegov izraz, da je bilo treba velikega petka, predno je zazvonila Velikanoč. Misli je na vstajenje svojega naroda. Zanimiv je njegov izraz, da kdor se ponižuje, bo še bolj ponižan. S čudovito ljubeznijo opisuje svojo rodno Vrhniko. Pripravljal je novo veliko delo, ki bi se bilo imelo zvati "Zenitina v Kani Galilejski", in na kateri bi Krist govoril napitnico o bodočnosti. Mesec dni po osvoboditvi Jugoslavije pa ga je nenadoma pobrala smrt, ko je bil za svojo zadnjo knjigo napisal samo par vrstic.

Pesnik Oton Župančič je meseca januarja letos praznoval petdesetletnico svojega rojstva in je še zelo aktiven. Kot pesnik se je od vseh početkov odlikoval po globini izrazov in čudoviti pestrosti. V svo-

ji "Dumi" je v krasni obliki razodel bol, ki jo je leta nosil v srcu. Boli ga, ker morajo najboljši sinovi naroda v tujino in se tujina diči z deli njihovih rok. Župančič je tudi zelo izrazil glasnik mladine in včasih prave fantovske razigranosti. Jezik Župančičev je izredno bogat in lep. Vodnikove popevke pred sto leti so bile podobne ječlanju otroka. Petdeset let pozneje je Prešeren že pel umetne pesmi in zvil krasen sonetni venec svoji Juliji, dasi je bil jezik še siromašen v izrazih. In danes, petdeset let po Prešernu, je naš jezik pester in krasno oblikovan in to ne malo po zaslugi Otona Župančiča.

Predavatelj je posegel nekoliko v življenjepis Prešerna, Cankarja in Župančiča, navedel nekatera znamenitejša dela in citiral iz istih več značilnih odstavkov, oziroma verzov. Mr. Ivan Zorman je izbral govornik, ki ljubi našo knjigo in našo pesem in ki pozna in zna izraziti lepoto slovenske besede. Udeleženci so pazno in z zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja in ga ob sklepu nagradili z burnim ploskanjem. Marsikateri, ki je slišal to predavanje, bo v bodoče z večjim zanimanjem užitek in razumevanjem čital Prešernova, Cankarjeva in Župančičeva dela. Ako se tem spisom divijo veliki narodi celotno v prevodih, je gotovo vredno, da jih mi občudujemo v originalu, kajti tudi najboljši prevod ne more nihdar v polni meri pokazati vseh krasot originala.

Ko se je predsednik S. N. Čitalnice Mr. Janko N. Rogelj v gorkih besedah zahvalil predavatelju za lepa izvajanja, udeležencem pa za poset in pazljivost, povabil je vse navzoče, katerim se ne mudi domov, da se še nekoliko pomudijo v dvorani in se poslužijo domače družabne zabave. Povabilu se je odzvalo lepo število navzočih in razvila se je prijetna zabava po "odsekih", ki so se grupirali po prilikah, poznanstvu, okusih in razpoloženju. Našle vrste čitalničarke so prijazno stregle gostom z okusnimi okrepčili raznih oblik. Razhajali smo se šele po polnoči, hvaležni za lep užitek in z željo, da bi se kmalu zopet sešli v taki prijetni družbi. Naj bo še omenjeno, da se je pri tej priliki nabralo \$23 prostovoljnih prispevkov za Slovensko Narodno Čitalnico. Vsi ki so na en ali drugi način pripomogli k tako lepemu uspehu večera, zaslužijo priznanje in pohvalo. A.J.T.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

cejšnji meri zahvaliti, da je za časa svetovne vojne niso pohlodili oholi Nemci, išče stanovanje. Na številki 115 na Rue Pompee v Parizu mu je bilo odpovedano, ker mož ne more plačati silno povisane stanarine. Maršal Joffre ni bogataš in skromno živi od pokojnine, katero mu plačuje država. V Ameriki trpi pomanjkanje vsled brezposelnosti več tisoč bivših vojakov, ki so se bojevali za domovino in demokracijo, v Franciji pa gonijo iz stanovanj celo odlične vojskovodje, ki so posvetili vse moči obrambi domovine. Res, nevaležno je delo za narod in domovino.

Znanstveniki so nedavno stehali možgane morskoga kita in pronašli, da tehtajo 52 unc, to je le za spoznanje več kot možgani človeka. Potemtakem so kiti skoraj prav tako neumni kot ljudje.

Bogatare butlegarja Remusa, ki je ustrelil svojo ženo, skušajo zagovorniki rešiti električnega stola s tem, da ga hočejo napraviti za blaznega, oziroma morda prisiljenega. Kot dokaz tega navajajo, da je Re-

mus ves neumen na svilnato spodnjo obleko. Če bi hoteli vtakniti v norišnice vse, ki so neumni na svilene spodnje obleke, bile bi prenapolnjene tekom enega tedna.

Američani smo opravičeno ponosni na gejsere v Yellowstone parku, ki v gotovih presledkih bruhajo vročo vodo in blato visoko v zrak. Nedavno je začel bruhati nov gejsir v Niederbreisigu ob Renu v Nemčiji; bruha vročo vodo, pomešano z ogljenčevno kislino. Nemci se hvalijo, da je ta novi gejsir največji v Nemčiji in sploh na svetu. Pa se motijo. V Italiji imajo gejsir, ki bruha ogenj in žveplo, ricinovo in hudičevno olje, in je nedvomno največji na svetu. Ta gejsir je Mussolini. A.J.T.

POT OKOLI SVETA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

dijski ocean. Ustavil se je na Koepang, Cocos, Rodriguez in mnogih drugih otokih, predno je dospel do velikega otoka Madagaskar in potem do obali Južne Afrike. Mimo rta Dobre Nade je nato odplul v Atlantski ocean. Ustavil se je na otokih St. Helena, Fernando Noronha, Trinidad in še nekaterih drugih, nato pa je zakrmaril k vходу v panamski prekop. Skozi prekop je vlekla jadrnico motorni čoln, od Balboa na pacifični strani pa je jadrnica zopet plula z vetrom mimo Centralne Amerike do Californije. V pristanišče v Los Angelesu je drzni kapitan dospel konci oktobra 1925. Vsega skupaj je bil na potovanju tri leta, 11 mesecev in 13 dni. V tem času je sam, v lastnoročno izdelani jadrnici objadral ves svet.

Na odprtem morju je bil večkrat, ne da bi videl suho zemljo po več tednov, enkrat celo 42 dni in nekoč celih 85 dni. Na otokih, ob katerih se je ustavljal se je večkrat zamudil po cele tedne in celo po mesec dni. V vsakem pristanišču se je seveda založil z novimi potrebščinami. Ogledal si je življenje domačinov, užival gostoljubnost belih naselnikov in zbiral podatke o sadežih, rastlinstvu, živalstvu in zgodovini dotičnih krajev. Gori omenjeni magazin prinaša tudi čudovite zanimive fotografije iz krajev, katere je drzni kapitan Pidgeon obiskal. Nekateri kraji so mu tako ugajali, da ga je mikalo kar tam ostati, toda strast potovanja in želja po novih doživljajih ga je gnala naprej.

Skoro iz vsakega kraja, ki ga je drzni potnik obiskal, ve povedati kakšno zanimivost. O vožnji skozi panamski prekop pripoveduje, da je moral plačati \$3.75 kanalske pristojbine in \$5 za mero. Njegova ladja je bila tam označena kot pettonska in po tem se je ravnala pristojbina. Ob Cocos otočju si je ogledal kraj, kjer je za časa svetovne vojne zasačila piratsko nemško križarko Emden, ki je povzročila zaveznikom toliko sivih las, avstralska vojna ladja in jo razdejala. Del nemške posadke se je bil podal na otok, da uniči tamkajšno kabelsko postajo in ko so drzni nemški mornarji videli, kaj se je zgodilo s križarko Emden, so ukradli malo governerjevo ladjico in ušli. Governar se je odškodoval za izgubo s plenom na križarki Emden. Samoa otočje, ki spada pod ameriško upravo, smatra Pidgeon za eno najlepših. Tamkajšni domačini tudi ne izumirajo, kakor po drugih otočjih, ampak se množijo. Mnogo lepega ve povedati kapitan Pidgeon o rajsko lepih krajih otočja Tahiti in mnogih drugih.

Trdo, naporno in s tisočimi nevarnostmi združeno je bilo potovanje kapitana Pidgeona, toda nedvomno je on prvi, ki je sam v mali jadrnici obkrožil svet. Pri tem je videl in doživel v starih letih več, kot bi marsikdo drugi ne, če bi živel tisoč let.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: ANTON ZBAŠNIK, 4905 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412—12th Ave., E. Duluth, Minnesota.
Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

1. nadzornik: FRANK SKRABEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb.
2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
2. porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O.
3. porotnik: JOSEPH PLAUTZ, 432—7th St., Calumet, Mich.
4. porotnik: FRANK KACAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotno uradno glasilo:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnične sprave naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajiuku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

DOPISI.

Pittsburgh, Pa.

Cenjeno uredništvo:-

Pittsburska društva spadajoča k Jugoslovanski katoliški jednoti in sicer društvo sv. Jožefa št. 12, društvo sv. Štefana št. 26 in društvo Marije Vnebovzete št. 182 so priredila dne 15. februarja t. l. v Slovenskem domu na 57. cesti skupno veselico, katere čisti dobiček je bil namenjen tistim članom JSKJ, ki vsled premogarske stavke niso v stanu plačevati svojih mesečnih asesmentov. Dasi smo imeli samo približno deset dni za priprave, je prireditev kljub temu nad vse sijajno uspeša, kajti čisti prebitek znaša nič manj kot 525 dolarjev. Račun sledi:

Dohodki:

Vstopnice	\$221.00
Jedilni listki ali "lunch tickets"	203.20
malj pufsek prinesel	71.38
garderoba	5.80
preostale klobase in jeziki	6.35
za preostalo pijačo (mekho, seveda)	11.00
Darovali v gotovini:	
Slovenski dom	25.00
Anton Zbašnik	10.00
John Zbašnik	5.50
John Balkovec	5.00
John Trempus	5.00
Joseph Kobe	5.00
Frank Struna	4.00
Mr. in Mrs. Vrečko	3.00
Mrs. Frank Hudak	2.00
Mrs. Frank Alič nabrala	2.50
John Fabec	1.00
Louis Iskra	1.00
Joseph Balkovec	1.00
Joseph Pogačar	1.00
Anton Tomsich	1.00
Nepoznani	.37
Skupaj	\$591.10

Izdatki:

Najem. Slov. doma	\$40.00
Tiskovine	17.10
Razni drugi izdatki	9.00

Skupaj \$ 66.10
Čisti dobiček torej znaša \$525.00. Od tega denarja smo nakazali na Miners Relief komitej, katerega upravitelj je Frank Hughes, 25 dolarjev, preostanek v znesku 500 dolarjev je bil pa poslan na glavni urad JSKJ v Ely, Minn.

Dolžnost nas veže, da se v imenu tistih revežev, ki bodo te, sicer malenkostne svote, toda velikodušnega daru pittsburskih Slovencev deležni, najtoplejšje zahvaljujemo vsem tistim našim rojakom in tudi drugim, ki so bili za ta prvovrstni uspeh odgovorni. Iz gor-

njega računa je razvidno, da ni bilo nobenih izdatkov za jedila in druge slične stvari, ki so potrebne pri vsaki veselici, izzveniši najemnine (od katere smo pa prejeli 25 dolarjev nazaj), tiskovine in druge nekatere malenkostne potrebnosti. To pomeni, da so bila vsa jedila, oziroma grocerija, meso, klobase in druge potrebščine darovane od naših trgovcev, oziroma zasebnikov. Uprav liberalno so darovali bodisi že eno ali drugo stvar, slednji prijatelji in pristojni vednega dglavstva: Joseph Mesnak, Frank Alič, Frank Pecman, Louis Kompore, Frank Saver, Martin Antlogar, Frank Trempus, Paul Bark, John Mesnak, Nick Povše, Klobučar in Rogina, Kos in Gruber, Frank Gasper, Math Pavlačević, F. Gaslevič, Jaketič, Frank Arh. Pittsburgh Provision Co., Provision Co., Louis Varog, Frances Nečimer, Peter Grubrian, Math Rogina, Straus, Anton Baznik, Colarich, Mr. in Mrs. Muska, Martin Krall, Vincenc Antlogar, Louis Sikovšek, Anton Tomsich, Štefan Cvetkovski, John Kambich, Mike Ogrin, seph Dolmovich, Anton Dolmovich, Dominik Završnik, John Borštinar, George Howell, Louis Boškovec, Louis Murovič, Kristine Mihelc, Frank Černad, Matija Pecman, Terezija Sikovšek in Mrs. G. rup. Sobrat Jordan je daroval izvrstnega pečenege prasička, katerega so dobili zaporedoma John Smerdel (farmar), Frank Eržen in naš Constable Johnnie Devine, a so ga vsi zopet darovali nazaj, tako da nam je prinesel čistega dobička \$71.38.

Zahvaljujemo se prav vsakemu našemu rojaku Franku Pavlešiču, po domače Poštarju, ki nam je preskrbel brezplačno orkester, na katerem je igral on sam ter njegova tovariša, Mr. Walter Gasper, Mr. Eugene Albert. Vsi trije so unijski sviralci, a so ta čer svirali zastoj ter s tem nekoliko pripomogli k unijskim bratom - premogarskim rojakom. Dolžnost naša je, da se bomo, kadar bomo za to plačali, obrnemo vedno na domači Poštarjev orkester. Zahvaljujemo se nadalje našim najstarejšim pevskim družinam, na Prešeren in Triglav, ki se korporativno udeležila te zepela večje število naših mladih.

(Dalje na 3. strani)

OTOK ZAKLADOV

Angleško spisal R. L. STEVENSON
Poslovenil J. M.

(Nadaljevanje)

Nekako v mraku sva pri gostilni pri "Kralju Juriju" na do-
bravi stopila v poštni voz. Potisnili so me med Redrutha in ne-
kega krepkega starega gospoda, in kljub hitremu gibanju in
mrzlemu nočnemu zraku sem moral zadremati že prav od prvega
početka in pozneje spati kot ubit po klancih gor in dol, od po-
staje do postaje; vzbudil sem se vsled sunka pod rebra, odpr-
l oči ter spoznal, da smo stali pred velikim poslopjem v neki
mestni ulici in da je sonce že dolgo sijalo.

"Kje pa smo sedaj?" sem vprašal.

"Bristol," je rekel Tom. "Stopi dol!"

Mr. Trelawney se je nastanil v neki krčmi daleč dol na na-
brežju, da nadzoruje delo na ladji. Tja smo se morali sedaj na-
potiti in naša pot nas je peljala v veliko moje veselje mimo mno-
žice ladij vsake vrste, vsake velikosti in vseh narodov. Na
enih so mornarji pri delu prepevali, na drugih so bili možje v
zraku, visoko gor nad mojo glavo, in so viseli na vrveh, ki se
mi niso zdele debelejšje od pajčevin. Akoravno sem vse svoje
življenje živel ob morskem obrežju, se mi je zdelo, sem čutil
sedaj, da v resnici nikdar nisem bil ob morju. Vonj smole in
soli mi je bil nekaj novega. Videl sem najbolj čudovite ladjine
glave, ki so bile vse daleč od onstran oceana. Vrh tega sem
videl mnogo starih mornarjev, z uhanj v ušesih, z okroglo zavi-
timi brki in smolnatimi lasuljami, ponosne, okorne, mornarske
hoje, in ako bi bil videl ravno toliko kraljev, ne bi mogel biti
bolj vesel.

In jaz pojdem na morje, na morje v skuterju, z življajočim
krmarjem in lasuljastimi, pevajočimi mornarji; na morje, na-
menjen na nekaj neznan otok, iskat zakopanih zakladov.

Zatopljen še vedno v te radostne sanje, smo naenkrat do-
speli pred neko veliko gostilno in našli sodnika Trelawneya, ki
je bil oblečen kakor pomorski častnik v modro obleko; prišel je
skoz vrata s smehljajem na obrazu in z imenitnim posnema-
njem mornarske hoje.

"Tukaj ste torej," je klical, "in zdravnik je sinoči prišel iz
Londona. Dobro! Ladjina družba je popolna!"

"Oh, gospod," sem vzkliknil, "kedar pa odrinemo?"

"Odrinemo?" je dejal. "Odrinemo jutri!"

VIII. POGlavJE

V gostilni pri "Daljnogledu."

Ko sem pozajutkoval, mi je izročil mirovni sodnik pismo,
naslovljeno na Johna Silverja v gostilni pri "Daljnogledu," ter
mi je povedal, da bom lahko našel ta kraj, ako pojdem po na-
brežju navzgor ter pozorno pazil na majhno gostilno, ki ima ve-
lik pločevinast daljnogled za svoje znamenje. Odsel sem, nad
vse veselje priljubljen, da bom videl še več ladij in mornarjev;
hodil sem skozi veliko množico ljudi, voz in blaga, kajti sedaj je
vladalo najbolj živahno življenje v dokih, in končno našel svojo
gostilno.

Bil je dovolj prijazen, majhen kraj za zabavo. Znamenje
je bilo pred kratkim na novo pobarvano, okna so imela lične ru-
deče zaveske, tla so bila posuta s čistim peskom. Na vsaki strani
se je nahajala ena ulica in v obeh odprta vrata, tako da sem
mogel dobro videti v veliko, nizko sobo kljub oblakom tobakove-
ga dima.

Gostje so bili večinoma mornarji in so govorili tako glas-
no, da sem obstal pri vratih ter sem se bal vstopiti.

Ko sem tako čakal, se je pokazal iz stranske sobe nek mož
in na prvi pogled sem bil prepričan, da mora biti to Dolgi John.
Levo nogo je imel odrezano v kolku, in opiral se je ob bergli, ki
jih je vporabljal s čudovito spretnostjo in skakal z njima kot
ptič. Bil je zelo velik in močan, širokega obraza, nelep in bled,
vendar razumen in smehljajoč. In v resnici se mi je zdelo, da
je pri najboljši volji, ko se je živjgaje gibal med mizami ter
delil vesele besede ali rahle udarce na rame priljubljenejšim
gostom.

No, da vam povem resnico, od prve omenitve Dolgega Johna
v pismu mirovnega sodnika Trelawneya se me je polastila boja-
zen, da utegne biti to oni enonogi mornar, na katerega sem pri
starem "Admiralu Benbow-u" toliko časa pazil; pa en pogled na
starega zadoštal. Videl sem bil kapitana in Črnege psa in
slepca Pewa, in mislil sem, da vem, kakšni so morski tolovaji
— to se pravi, čisto drugačni ljudje, kakor ta šažni in veseli
krčmar.

Takoj sem se opogumil, stopil čez prag in korakal naravnost
proti možu, kjer je stal oprt na svoje berglje in govoril z nekim
gostom.

"Ali ste vi gospod Silver?" sem ga vprašal ter mu pomolil
pismo.

"Da, fante," je dejal, "to je moje ime, gotovo. In kedo si
pa ti?" In potem, ko je videl sodnikovo pismo, se mi je zdelo,
da se je skoro nekako stresel.

"Oh!" je rekel čisto glasno ter mi podal svojo roko. "Sedaj
vidim. To je naš novi kabinski deček; zelo me veseli, da te
poznam."

In s svojo veliko, močno roko je prijel mojo.

Ravno tedaj je eden izmed gostov na desni strani hipoma
vstal in se obrnil proti vratom. Bil sem blizu njega in on je
bil v trenutku zunaj na ulici. Toda njegova naglica je vzbudila
mojo pozornost in na prvi pogled sem ga spoznal. Bil je mož z
rumenkastim obrazom, brez dveh prstov na roki, ki je prvi prišel
k "Admiralu Benbow-u."

"Oj!" sem zakričal, "vstavite ga! To je Črni pes!"

"Meni ni prav nič mar, kdo je," je rekel Silver. "Pa on ni
plačal svoje cehe. Harry, teci za njim ter ga vjemi!"

Eden izmed onih, ki so bili najbližje vrat, je skočil pokonci
in jo udaril za njim.

"In tudi ako bi bil sam admiral Hawke, mora plačati svojo
ceho!" je vpil Silver; potem pa je izpustil mojo roko ter vprašal:
"Kedo, si rekel, da je? Črni pes?"

"Pes, gospod," sem dejal. "Ali vam Mr. Trelawney ni nič-
sar povedal o morskih razbojnikih? Ta je bil eden izmed njih."

"Tako?" je vzkliknil Silver. "V moji hiši! Bej, teci in
pomagaj Harriju. Eden teh lopovov je bil! Ali si ti pil z njim,
Morgan? Pridi sem!"

(Dalje prihodnjic)

RAZPRAVE O PRAVILIH

(Nadaljevanje iz 3. strani)

Collinwood, O.

Na zadnji seji meseca fe-
bruarja je članstvo društva sv.
Janeza Krstnika, št. 71 J. S. K.
Jednote razpravljalo o pravilih,
in sicer o členu XXXIV. 2 točka
bolniške podpore, da naj bi se
plačevalo bolniško podporo s
prvim dnevom, ne oziroma se če
bolezen traja osem dni ali manj.

Razlogi so bili navedeni, da
nekateri bolniki so morebiti sa-
mo za par dni nezmožni za delo;
ker pa vsak ve, da za manj kot
osem dni ne prejme nič, skuša
zadostiti pravilom, da dobi po-
no podporo od prvega dne svo-
je bolezni, čeravno je bil zadnje
dneve že sposoben za delo. To
so seveda samo tisti člani, ki so
zavarovani za primerno svoto,
da se jim izplača doma ostati,
in pa oni, ki se jim neljubi po-
šteno delo.

O tej točki pa bi seveda naj-
lažje dala številke na razpolago
sobotar vrhovni zdravnik ali
sobotar glavni tajnik, namreč
koliko bolniških nakaznic se
glasi od osem do 12 dni bo-
lezni, to je onih nakaznic, ki so
po dva in tri dolarje podpore.
Kot je sobotar vrhovni zdravnik
omenil v zadnjem letnem poro-
čilu, da kar se tiče pravil, na-
merava prihraniti do konvenci-
je svoja poročila. Bilo bi pa
bolj zaželeno, da izrazi svoje
mnenje v glasilo, da razmotri-
va o tem članstvo v sploš-
nem ter poda svoje zaključke
svojim delegatom. Ravno tako
sobotar glavni tajnik naj bi po-
dal svoje mnenje glede te ko-
ljučne točke "bolniške podpore,"
na kakšen način bi se rešili teh
posebnih doklad, ne da bi se
asesment povišal. Brez dvoma
bo treba kje striti, pa naj se
kjer koli. V glasilo o takih
stvarih razpravljati je najbolj
poceni ter tako napraviti pred-
pripravne zaključke, da ne čaka
vse na konvencijo, kajti kon-
vencija je "drag spas."

Na isti seji se je razmotri-
valo tudi o členu IX. točka 1, da
bi popolnoma zadostovalo za
vsako društvo, katero šteje več
kot 50 članov en delegat, kajti
vsak član ali članica, ki teme-
lito prevdara stališče podpor-
nih organizacij, bo prišel do za-
ključke, da vse, kar je več kot
en delegat, je sto odstotna iz-
guba. Mar nimamo vsi člani,
oziroma članstvo enakih želja,
da bi se organizacija množila
po številu, večala v gospodar-
stvu, upravljala pošteno in var-
no, brez nepotrebnih stroškov?
Vse druge malenkosti, katere
privedejo včasih do burnih raz-
prav, so tako brezpomembne,
da se bomo kar čudili čez čas,
kako kratkovidni smo bili, da
smo se kavalali za — takorekoč
— oslovsko senco. (In tukaj
pride v poštev tudi ime, ko po-
lagajo nekateri nanj toliko važ-
nosti v svoji domišljiji, ki v
resnici ime je le ime, pa naj bo
Janez ali Jože, ampak dejanja
bole!)

Torej ali ni mogoče enemu
članu zastopati petsto članov
po številu prav tako dobro kot
pohetstih! Saj jih ne nosi v
nabrdniku. Nekateri člani ne
morejo nikakor pojmiti, da bi
bil samo en zastopnik zadosten.
V resnici pa nas zastopa po du-
hu ne naš delegat, katerega
smo mi volili, ampak oni, ki je
bil poslan kdo ve od kod — od
vzhoda ali zapada, kateri je po
prepričanju nam najbližji, če-
prav ga nismo še nikdar videli,
kot on ne nas. Za takšne reči
pa bi se morali včasih oni člani
zavzemati, ki imajo pri večini
več odmeva, več ugleda, ako se
nam hočejo dejansko pokazati,
da jim je dobrobit organizacije
več kot lastni jaz. Nam navad-
nim zemljanom se večina le po-
milovalno nasmiha, čeravno se
želi vsem dobro.

Končno opominjam člane, da
se prihodnje seje udeležijo še
v večjem številu kot zadnjič,
ker imamo na dnevnem redu
volitve delegatov in predsednika
nadzornega odbora. Nadaljeva-
nje razprave o pravilih se bo
vršilo z isto živahnostjo, kot

se je na zadnji seji. Vsak ima
kaj za priporočiti, in če tega
ne, pa naj bo vsaj navzoč, da
poda svojo oceno o tem, kar
drugi razpravljajo. Naj nikdo
ne zamudi, komur čas dopušča,
seje dne 18. marca ob 9:30 do
poldne.

Z bratskim pozdravom

Ivan Kapelj,
tajnik društva št. 71 J. S. K. J.

Bishop, Pa.

V Novi Dobi se zdaj objavlja
razprave o pravilih J. S. K. Jed-
note in pri tej priliki se ho-
čem tudi jaz nekoliko oglašiti.
Glede izpremembe jednotinega
imena se strinjam s tistimi, ki
priporočajo, da se spremeni.
Sedanje ime nikakor ne odgo-
varja pomenu in pravilom orga-
nizacije. Ona je ustanovljena,
da deli pomoč svojim članom,
ki so slovanskega rodu, oziro-
ma so vsaj zmožni kakega slo-
vanskega jezika, brez oziroma
versko prepričanje. Ona ni
ustanovljena, da bi delala do-
bičke in razlike med člani, kot
na primer premogarske družbe,
ki pritrjujejo plače nekaterim
neljubim in jih povišuje pri-
lozvalcem. Pri naši organizaci-
ji dobi vsak, kar mu gre po
pravilih.

Kar se tiče bolniške podpore,
je moje mnenje, da bi se vzel
štiri dni proč. To je za prve
tri dni bolezni naj bi nihče ne
dobil podpore, istotako tudi ne
za zadnji dan, to je tisti dan,
ko se bolnik javi zdravim. Zda-
je da podpora za sedem dni in
skoro vsaki bolnik, naj bo si-
mulant ali ne, če je štiri dni
bolan, se bo še za tri dni po-
tuhnil, da bo dobil za teden
podpore. Moje mnenje je, če bi
se delitev bolniške podpore
izpremenila na gori omenjeni
način, ne bi imeli toliko izred-
nih asesmentov.

Z bratskim pozdravom

Anton Maslo,
tajnik dr. št. 161 J. S. K. J.

NEKOLIKO NASVETOV K

RAZPRAVO O PRAVILIH

Vsi dopisniki, ki se oddajo
javno razpravljati o izpremem-
bi ali izboljšanju naših pravil,
naj bi v prvi vrsti vpoštevali, da
ima pisana beseda lahko vse
drugačne posledice kot izgovor-
jena. Marsikaj se včasih lahko
reče, kar ne bi bilo priporočli-
vo zapisati.

Dobro bi bilo dalje, da vsak
dopisnik vpošteva sledeče: —

Z lepo besedo se da mnogo več
povedati in dosti več doseči kot
z robatostjo, zmerjanjem ali za-
smehovanjem.

Dostojna razprava, opremlje-
na s stvarnimi argumenti, im-
ponira tudi nasprotniku.

O vseh dopisnikih, ki posežejo
v razpravo, bi morali soditi, da
jim je pri sreč dobrotit in na-
predek Jednote; četudi se naša
mnenja križajo, s tem se ni re-
čeno, da imajo naši oponenti
slabe namene.

Osebnosti ne spadajo v noben
dostojen list, najmanj pa v gla-
silo bratske podporne organiza-
cije in v razprave o pravilih.

Pri razpravah o pravilih or-
ganizacije, v kateri smo vsi
bratje in sestre, naj bi se pola-
galo večjo važnost na to kaj je
pisano, kot kdo je pisal.

Glasom ostopajočih pravil se
ne more niti priporočati in hva-
liti, niti napadati ali zasmeho-
vati nobene politične ali verske
skupine.

Dopisniki naj izvolijo tudi
vpoštevati določbo glavnega od-
bora, katere je bila sprejeta na
polletni seji meseca julija 1927,
in glasilo razpravljati o eni in
isti točki pravil samo dvakrat.
Ta sklep je glavni odbor osvojil
zato, da bodo mogli priti do
besede vsi člani, ki bodo želeli
razpravljati o pravilih.

—

Avtomobilske nesreče.

Glasom neke statistike je ba-
je dokazano, da so avtomobilske
nesreče v mnogih slučajih od-
visne od krvnega pritiska voz-
nika. Čim višji krvni pritisk
ima avtomobilist, tem lažje za-
vozi v kolizijo.

PRVI AMERIŠKI NASTOP

ANTONA ŠUBELJA

Bariton kr. opere v Ljublja-
ni, Anton Šubelj, se je minulo
nedeljo predstavil slovenski
koloniji v New Yorku z nasto-
pom, ki je pomemben v marsi-
katerem pogledu. Najprej za-
to, ker je to prvi slučaj, da je
resničen slovenski pevec-umet-
nik nastopil v Ameriki sploh.

razun če ne posegamo nazaj k
Franju Navalu, in ta sploh ni
nastopil ni za Slovence, ni kot
Slovenec, niti ni bilo v njego-
vi umetnosti nič izrecno sloven-
skega, dočim Šubelj v njego-
vem mehkeem čustvovanju, v
njegovem instiktivnem pojmo-
vanju slovenske narodne pesni
in—last not least—v njegovi
divni in pravilni izgovarjavi
slovenščine je vseskozi plod
slovenske zemlje. To so menda
čutili njegovi jako množest-
vilni poslušalci, ki jim je Šu-
beljevo petje, zlasti njegovo
predavanje slovenskih pesni,
odjeknilo na tajinstveni žici
prav doli v sreč in ki so zato
dajali izraz svojemu zadošče-
nju z navdušenim aplavzom.

Rekel sem, da je bilo občinst-
vo množestveno; rajši bi re-
kel presenetljivo množestven-
no. Tolikokrat slišimo očitjanja
na račun apatije našega občinst-
va za umetniški vžitek, da se
človeku dobro zdi, ako se za
enkrat more pohvaliti občinst-
vo. Pomislite, nedelja popo-
dne z rekordnim mrazom v tej
zimi in dvorana nabito polna;
ne le vsi sedeži zasedeni, mar-
več tudi ves stoječi prostor na-
bito poln in prebitek poslušal-
stva v veži pred dvorano. Ko
g. Šubelj obišče druge koloni-
je, upamo, da se bo občinstvo
odzvalo enakomerno. Razun
izrednega užitka bodo vsaj en-
krat slišali pravilno zapeto
slovenščino.

Anton Šubelj je mlad, ali za
njim so leta trdnega učenja.
Učil se je v ljubljanskem kon-
servatoriju pod mojstrom Hu-
badom, na Dunaju in v Berli-
nu. Sedaj je član ljubljanske
opere. V svojem programu nam
je podal nekoliko opernih ko-
madov iz mednarodnega re-
pertoarja, nekoliko večkrat
poslušanih slovenskih balad,
nekoliko slovenskih narodnih
pesni, moderno aranžiranih,
in eno novo slovensko kompo-
zicijo, Adamičovo "Uspavan-
ko", pravcat biser. Dodal je
tudi eno angleško kompozicijo
v dobro izgovorjeni angleščini.

Glas in nežnost pevčevega
čustvovanja podajata se naj-
bolj za pesni liričnega znača-
ja. Njegova izvrstna dikcija in
dramatična nadarjenost, pod-
prta po inteligenci in finem ču-
tu, pa ga izredno vzposablja-
ta tudi za epično recitativo.
Šubelj je to pokazal zlasti s
pesmimi, ki jih je zapel še za
nameček. Baje je specialist
za otroške pesni; to je redka
nadarjenost in vtis, ki smo ga
dobili na nedeljskem koncertu.
potrjuje ta sloves.

Glas mu ni izredno volumi-
nozen, ali enakomerno lep v
vsem obsegu, izšolan skozi in
skozi, najmilejši in srednjih le-
gah.

Upravičeno smemo pričako-
vati, da ima Anton Šubelj lepo
bodočnost pred seboj. Pričako-
vati smemo tudi, da bodo naši
rojaki tukaj in zunaj New
Yorka imeli še več prilik živati
njegovo umetnost. Po skrom-
nem mnenju tega pisca slo-
venski stariši bi morali k bodo-
čim Šubeljevim nastopom pripe-
ljati svoje bolj odrasle otroke.
Narodne pesni, kakor jih Šubelj
poe, vzbudile bodo v njih več
simpatij in razumevanja za
narod, iz katerega izvirajo,
kot marsikatera druga sredst-
va, po katerih obupno segamo,
da zabranimo popolno odtuji-
tev svoje mladine.

R. F. H. (Posl. I. Hude)

Listnica uredništva.

Radi pomanjkanja prostora je bilo
treba nekaj dopisov, ki niso nujni, od-
ložiti za prihodnje izdajo.

Najboljša luč.

Raziskovanja so dokazala, da
je umetna višnjeva luč najbolj-
ša pri delu na predmetih, kate-
re je treba gledati od blizu. Za
opazovanje oddaljenih predme-
tov je najboljša rdeča luč, za
navadno delo pa bela.

Trajnost avtomobilov.

Profesor Griffin na michi-
ganski univerzi je preiskoval
"življenjsko" zgodovino 100.000
avtomobilov, in je prišel do za-
ključka, da povprečen avtomob-
il traja sedem let. Polovica
jih gre v pokoj po sedmih le-
tih, 5.000 tisoč pa jih vzdrži
12 let ali več.

SKUPNA
POTOVANJA

Ako ste namenjeni v stari kraj, bo-
ste najbolje potovali, ako se pridru-
žite enemu izmed naših skupnih poto-
vanj, ki se bodo vršila kot sledi:

1. Velikonočno potovanje —
17. marca — na najnovjšem in
najhitrejšem parniku Francoske
linije — Ile de France.
2. Majniško potovanje — 28.
aprila — tudi na največjem in
najmodernejšem parniku Fran-
coske linije — Ile de France.
3. Tržaško potovanje — 6.
maja — na novem in hitrem
parniku Saturnia, ki rabi samo
12 dni do Trsta.
4. Poletno ali glavno potova-
nje — 9. junija — zopet na
slavnem Ile de France.

Poznejša skupna potovanja bodo
pravočasno naznanjena.

Lahko potujete tudi po kaki drugi
liniji ali z drugim parnikom. Mi za-
stopamo vse važne linije in vam la-
hko postrežemo v vsakem slučaju.

V vsaj korist je, da se čim prej pri-
javite ter si tako zagotovite dober
prostor in nam omogočite pravočasno
preskrbo potrebnih pravic itd.

Za cene, vozni red in druga poja-
nila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJSEK & ČESARK

455 W. 42d St. New York, N.Y.

IZSEL JE
Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR

za leto 1928

Cena s poštnino vred

50¢

Naročite ga pri:

GLAS NARODA

82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

Odtisi prstov.

Eksperti pravijo, da je mogo-
če po odtisih prstov razloče-
ti zapadne Evropejce, Italijane,
Indijance, Japonce in Mandar-
ce.

Imam na zalogi že nad 14 let

LUBASOVE HARMONIKE

vseh vrst in modelov, nem-
ške, kranjske in chromatič-
ne; tri in štirivrstne, dva-
krat, trikrat in štirikrat
uglašene.

Imam na zalogi tudi kor-
čeke, glasove, nove gotove
mehove in druge posamezne
dele. Cene harmonikam sem
znatno znižal.

Pišite po cenik na:

ALOIS SKULJ

323 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.

Edini zastopnik in založnik
LUBASOVH HARMONIK v Zlatob-
DravahLepe
tiskovine

za vaša društva, za trgov-
posameznike, za vsakogar,
dobite ob vsakem času na
ne prireditve dobite vselej

po nizkih cenah

v prvi slovenski tiskovni
karni v Zjed. državah, kjer
dobite ob vsakem času na
nesljivo in

točno postrežbo

Se priporočam društvom,
jakom, trgovcem za vse po-
like. Prevzamemo največje
kot najmanjša dela.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

GLAS NARODA

NAJSTAREJŠI NEODVISNI
SLOVENSKI DNEVNIK
V AMERIKI

Je najbolj razširjen sloven-
ski list v Ameriki; donosa vsa-
kodnevnost, vse aktualno, naj-
bolj zanimivo, najbolj
izvirna poročila iz stare do-
vine; mnogo šale in prevode
manov najboljših pisateljev.

Pošljite \$1.00

in pričeli ga bomo pošiljati.

Vsa pisma naslovite na:

GLAS NARODA

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

4905 Butler Street,

Pittsburgh, Pa.

Izdajuje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporoke
vse druge v notarski posej spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko
stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

RUDOLF PERDAN

SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko
spadajoče posle.

933 E. 185th St.

Cleveland, Ohio.

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki.
Zlatarske predmete vseh vrst, gramofone, plane in radio vseh
in izdelkov dobite pri nas.

FRANK ČERNE

6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

HRANITE